Zorgplicht

Versie November 2026

Samenwerkingsverband
Onderwijs dat past
SCHIEDAM | VLAARDINGEN | MAASSLUIS

Zorgplicht

Volgens de Wet passend onderwijs hebben schoolbesturen een zorgplicht. Scholen moeten ervoor zorgen dat elk kind een passende plek krijgt. Ook als het kind extra begeleiding en ondersteuning nodig heeft. Deze verplichting voor scholen heet **zorgplicht**.

De zorgplicht geldt voor kinderen die al op school zitten en kinderen die worden aangemeld. De school zoekt in overleg met de ouders een passende plek.
De opties zijn:

- de eigen school;
- een andere reguliere school, als de school van keuze de benodigde ondersteuning niet kan bieden;
- een school voor speciaal (basis)onderwijs

Met de zorgplicht wil de overheid voorkomen dat kinderen van school naar school worden gestuurd. Bijvoorbeeld omdat er op de school van keuze geen passend onderwijs voor ze is.

Aanmelden leerlingen

Ouders melden hun kind **schriftelijk** aan bij de school die ze willen. Op dat moment gaat de zorgplicht in. De school onderzoekt of de leerling op school terecht kan. Scholen kunnen daarvoor om extra informatie vragen bij de ouders. Kan de school zelf geen passende onderwijsplek bieden? Dan moeten zij een passende plek op een andere reguliere of speciale school regelen. Dat gebeurt in overleg met de ouders.

Ouders melden hun kind bij voorkeur ten minste tien weken voor de gewenste startdatum aan. Ouders mogen hun kind bij meerdere scholen tegelijkertijd aanmelden. Zij moeten dan wel aangeven dat zij hun kind ook bij een andere school hebben aangemeld en wat de school van voorkeur is. Bij díe school ligt dan de zorgplicht.

De zorgplicht geldt voor **kinderen vanaf drie jaar**, zodra het kind schriftelijk is aangemeld. Is het kind jonger dan drie jaar (vooraanmelding), dan geldt de zorgplicht nog niet.

Onderzoek naar ondersteuningsbehoeften van het kind

De school onderzoekt of ze de benodigde ondersteuning kan bieden. Wil de school daarvoor een psycholoog of orthopedagoog inschakelen of informatie opvragen bij een andere instantie? Dit gebeurt uiteraard altijd met toestemming van ouders.

Zorgplicht

Het bevoegd gezag (schoolbestuur) van de school van aanmelding moet na de aanmelding beoordelen of de leerling extra ondersteuning nodig heeft. De school kan daarbij gebruik maken van:

- informatie van de ouders over de eventuele belemmeringen die het kind heeft bij deelname aan het onderwijs;
- het onderwijskundig rapport;
- aanvullend onderzoek of aanvullende informatie, om vast te stellen welke specifieke zorg- of ondersteuningsbehoefte de leerling heeft.

Wanneer de school de ondersteuningsbehoefte van de leerling onderzocht heeft, maar toch onvoldoende informatie heeft en ouders geen relevante informatie willen verstrekken, dan kan de school besluiten om de aanmelding niet te behandelen. De school heeft dan geen zorgplicht.

Het schoolbestuur neemt binnen **zes weken** na ontvangst van de aanmelding een beslissing over de toelating van de leerling. Die termijn kan maximaal met **vier weken** worden verlengd. Als het schoolbestuur na tien weken nog geen beslissing over de toelating heeft genomen en de leerling niet is ingeschreven op een andere school, dan dient de leerling op de school van aanmelding (tijdelijk) te worden geplaatst en te worden ingeschreven.

Zolang er geen schriftelijke aanmelding ligt, hoeft de school niet te onderzoeken of zij het kind kan toelaten. Ook een kennismakingsgesprek is nog geen aanmelding. Daarnaast dient een school zich ook te onthouden van het onderzoeken hiernaar zolang er geen schriftelijke aanmelding ligt. Uit meerdere adviezen van de Geschillencommissie Passend Onderwijs (GPO) blijkt namelijk dat als een school onderzoek gaat doen naar de vraag of zij het kind kan toelaten, voordat ouders hun kind schriftelijk op de school hebben aangemeld, de school handelt als ware zij een schriftelijke aanmelding heeft en daardoor de school zorgplicht krijgt.

Dit betekent concreet dat als de school nog geen schriftelijke aanmelding heeft ontvangen, maar al wel dossierstukken heeft ontvangen en gaat beoordelen en er ook een observatie staat ingepland, de school handelt als ware zij een schriftelijke aanmelding heeft ontvangen wat maakt dat zij daardoor al een zorgplicht heeft. In het vervolg moet de school zich hiervan onthouden totdat zij de schriftelijke aanmelding heeft ontvangen.

Zorgplicht

Onderzoek naar ondersteuningsmogelijkheden van de school

Als de ondersteuningsbehoefte van de leerling voldoende is vastgesteld, moet de school vervolgens onderzoeken of zij zelf door middel van doeltreffende aanpassingen de benodigde ondersteuning kan bieden. De school is hiertoe verplicht op grond van de **Wet gelijke behandeling** op grond van handicap of chronische ziekte (WGBH/CZ). De ondersteuningsmogelijkheden van de school staan beschreven in de **schoolgids**. Bij het onderzoek naar de ondersteuningsmogelijkheden moet de school ook de mogelijkheden vanuit het samenwerkingsverband betrekken.

Ouders hebben bij aanmelding **informatieplicht**. Dit betekent dat zij naar waarheid informatie over de ondersteuningsbehoeften van hun kind moeten delen. Er wordt van ouders verwacht dat zij meewerken aan het onderzoeken van de behoeften van het kind en overleg met school, en eventueel het samenwerkingsverband, aangaan. Transparantie is essentieel om tot een passende oplossing te komen. Alleen op deze manier kan een school onderzoeken of zij passend onderwijs kunnen bieden.

De verplichting tot het verrichten van doeltreffende aanpassingen geldt niet wanneer deze voor de school onevenredig belastend zijn. Daarbij kan de financiële draagkracht van de school of het belang van andere leerlingen een rol spelen.

Verwijderen van leerlingen

De zorgplicht houdt ook in dat een school een leerling pas mag verwijderen als een andere school die leerling toelaat. Zo valt een leerling niet tussen wal en schip.

Wanneer geldt de zorgplicht niet?

- **Als de school vol is.** Van die school wordt wel verwacht dat het toelatingsbeleid consistent en transparant is, bijvoorbeeld door maximumaantal leerlingen per groep in de schoolgids op te nemen. Er mag geen onderscheid worden gemaakt tussen leerlingen met en zonder extra ondersteuningsbehoefte. Als de school een wachtlijst hanteert gaat de zorgplicht pas gelden op het moment dat de leerling aan de beurt is.

- **Als ouders de grondslag van een school voor bijzonder onderwijs niet respecteren.** Een school voor bijzonder onderwijs mag een leerling weigeren als de ouders niet achter de godsdienst of levensbeschouwing van de school staan. Is er binnen redelijke afstand géén school voor openbaar onderwijs, dan moet de school het kind toch toelaten;

Zorgplicht

- **Als een leerling wordt aangemeld bij een so-school van cluster 1 of 2.** Deze scholen maken geen deel uit van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Zij kennen een eigen toelatingsprocedure.

Bezwaar indienen

Zijn ouders het niet eens met het besluit van de school om hun kind niet toe te laten? Dan zijn er de verschillende mogelijkheden. Welke route past, hangt af van de reden van de weigering.

Reden van weigering: school kan niet voldoen aan de ondersteuningsbehoefte.

Ouders kunnen een geschil voorleggen aan de Geschillencommissie Passend Onderwijs (GPO). Zij dienen het verzoek binnen zes weken na het besluit in. De procedure is gratis en een advocaat is niet nodig. De GPO geeft een niet-bindend advies. Het schoolbestuur moet laten weten wat het daarmee doet. Ouders kunnen daarnaast ook bezwaar maken bij het schoolbestuur (zie hieronder).

Reden van weigering: een andere reden, bijvoorbeeld plaatsgebrek

Gaat de weigering niet over de ondersteuningsbehoefte, maar bijvoorbeeld over plaatsgebrek omdat de school vol is? Dan is de GPO niet bevoegd. Ouders kunnen wel bezwaar maken bij het schoolbestuur.

Ouders kunnen binnen zes weken na het besluit schriftelijk bezwaar maken bij het schoolbestuur waar de school onder valt. Het schoolbestuur beslist binnen vier weken. Hebben ouders ook een geschil voorgelegd aan de GPO? Dan beslist het schoolbestuur pas op het bezwaar nadat de GPO advies heeft uitgebracht.

Zijn ouders het niet eens met de beslissing op bezwaar? Dan kunnen zij naar de rechter. Bij een openbare school is dat de bestuursrechter, bij een bijzondere school de burgerlijke rechter.